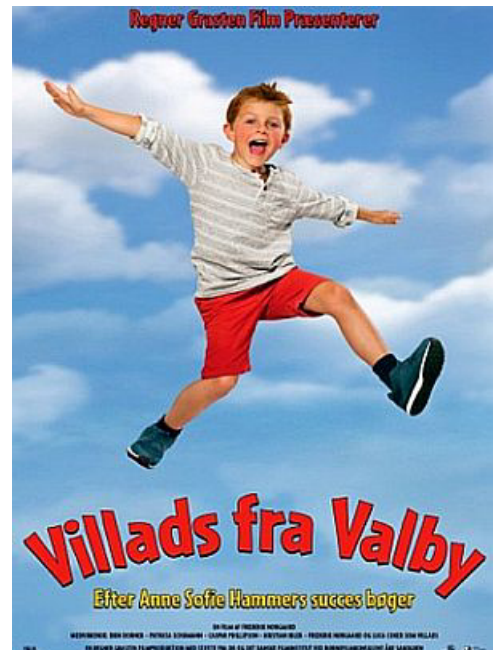

Rapport fra den 56. Zlín filmfestival 27/5 – 3/6-2016

Af Astrid Skov-Jakobsen

Den danske film **Villads fra Valby** (instr.: Frederik Meldal Nørgaard) fik æren af at åbne årets børne- og ungdomsfilmfestival i Zlín, Tjekkiet. Med filmens farverige fokus på at der skal være plads til barndom, leg og skarnsstreger, blev verdens ældste og største børne- og ungdomsfilm-festival skudt godt i gang med ét af hovedprogrammets tilbud fra den lettere ende af skalaen.

Lige siden 1961 har filmmediets rige fortolkninger af barndommens og ungdommens glæder og trængsler været at se i Zlín, og i år var bestemt ingen undtagelse. Programmet bød på en høj kunstnerisk kvalitet med et rigt internationalt udvalg af film, hvor barnet og den unge filmseer blev mødt med forfriskende stor respekt fra filmskabernes side.

Den tidligere forholdsvis lille industriby Zlín i det sydlige Tjekkiet vækkes for alvor til live i ugen, hvor festivalen står på. Ved siden af et fantastisk bredt program, der udover hovedkonkurrencen bød på kortfilm, animationsfilm og en serie dedikeret til franske film, blev der spillet musik og teater på de offentlige pladser i byen. Zlín lyste ganske enkelt op med et imponerende bredt omfavnende kulturelt program, benådet ugen igennem med et strålende solskinsvejr.

Programmet i hovedkonkurrencen gør det nemt at være optimistisk for fremtidens film, men festivalen bød også på et retrospektiv til Tjekkiet gamle mestre. I år fejrede Zlín nemlig 80 års jubilæum for grundlæggelsen af byens filmstudier, hvor blandt andet den utæmmelige fantasi og opfindsomhed af instruktør og animator **Karel Zeman (1910-1989)** så dagens lys. Således var det også på sin plads at den fantastiske Baron Munchausen fløj ind til festivalen på sin kanonkugle ved åbningen, for at sætte gang i ballet for nutidens eventyrlystne filmskabere og -seere. En karakter som i 1961 blev vakt til live via filmværket på magisk vis af Zemans særegne kombination af animation og live action i filmen **Baron Prášíl (1961)**. Sådan forenedes fortid og nutid i årets Zlín filmfestivals begejstrede fejring af barnet som filmseer.

Høj kvalitet, stærke emner og bredt perspektiv ud i verden

Som del af den økumeniske jury havde jeg glæden af at se seksten film, otte fra hovedkonkurrencen i børnefilm og tilsvarende otte fra hovedkonkurrencen i ungdomsfilm, med den svære opgave at udpege en vinder blandt de mange gode kandidater. Som et jury-medlem med et tungt suk noterede under voteringen: Hvis bare vi kunne give syv udmærkelser ved siden af hovedprisen, men ak, der var jo kun mulighed for én.

De udvalgte film kom som sagt fra alle verdens hjørner og fik behandlet emner så stærke som børnefattigdom, sorg, død, mobning, fremmedhad og ungdomsgravitet på ofte meget følsom og ærlig vis. Det internationale perspektiv med film fra lande så forskellige som Sydkorea, Etiopien, Sverige, Iran, Vietnam, Belgien og Israel for blot at nævne et par stykker, gav det unge tjekkiske publikum og de internationale juryer indblik i barndommen, som den tager sig ud i forskellige kulturer, og efterlod samtidig et rammende indtryk af den universelle menneskelige oplevelse som barndommen også er.

Abulele

Fælles for alle film på programmet var den store respekt for barndommens alvor. Filmene gav legitimitet til barnets følelser og særegne oplevelse af verdenen omkring sig. Der blev talt i øjenhøjde til børnene uden at barnets verden blev bagatelliseret, som voksne ellers ofte har for vane at gøre.

Fraværet af forældre, søskendekærlighed og drømmen om venskab var temaer der gik igen i årets program, særligt blandt børnefilmene. Barnets trang til at modtage og dele ud af omsorg gav anledning til behandling af tunge emner som sorg, integration og mobning på fin vis. Blandt ungdomsfilmene fyldte især drømmen om at slå til. Om at finde sin vej i livet, finde sit talent og bryde med de former som ens omgivelser skaber uden ens samtykke. Klassiske ungdomsfilmstemaer behandlet på original vis.

Og vinderne blev...

Jeg delte ansvaret for udgivelsen af den økumeniske jurys pris med Delphine François fra Frankrig og jury-præsident Vít Poláček fra Tjekkiet. Med stor enighed valgte vi at hædre den israelske børnefilm **Abulele** instrueret af Jonathan Geva. Filmen drejer sig om den unge Adam som et år forinden har mistet sin storebror. Han kæmper med stærke følelser af sorg og skyld og møder i den forbindelse det mytiske væsen Abulele. En stor sort skabning med udtryksfulde venlige øjne

som viser sig for børn, der har brug for en ven. Væsnets truende størrelse har dog gjort den mål for en elite militærstyrke, der jagter Abulele, som var den et monster. Adam må beskytte og redde sin ven fra de snæversynede og farlige voksne, hvis frygt for det uforklarlige væsen har gjort dem blinde for Abuleles omsorgsrige natur.

Abulele behandler tunge emner på en Spielberg-inspireret facon, der giver associationer til **E.T.'s** (Spielberg, 1982) portræt af barnets åbenhjertige natur. Fredagens prisuddelingsceremoni afslørede til vores store glæde, at vi i den økumeniske jury havde ramt plet i vores formodning om, at **Abulele** var en film med fine budskaber, som samtidig i høj grad ville appellere til børnepublikummet. Således fik **Abulele** tildelt både børnejuryens pris såvel som publikumsprisen i tilgift til den økumeniske pris. Med nuancerede karakterportrætter og et underholdende og velstruktureret plot sniger **Abulele** sig ind i hjerterne på sit unge publikum. Filmen inviterer til refleksion over vigtige emner som sorg og fordomme, samtidig med at den underholder og bevarer sin tilgængelighed overfor et ungt publikum.

Vi havde som sagt også mulighed for at give en udmærkelse og efter stor diskussion faldt valget på den franske ungdomsfilm **La vie en grand (Learn By Heart)** instrueret af Mathieu Vadepied. Adama vokser op i et hårdt miljø blandt bandekriminalitet og narkosalg. Med de midler der tilfalder ham, forsøger Adama at hjælpe sine mange søskende og sig selv, ud af de voldsomme omgivelser der tynger ham. På opløftende vis får vi et portræt af en ung dreng, som blot vil dem han har kær det godt.

Blandt de mange andre interessante film, der fortjener en bemærkning med på vejen, finder vi den russiske **Koroboka (The Pitch)** - instrueret af debutanten Eduard Bordukov - som blev belønnet med ungdomsjuryens pris. Dramaet roterer omkring den lokale fodboldbane, hvor etnisk diskrimination og intolerance sætter dagsordenen og skaber interne stridigheder i boligområdet mellem de lokale russiske drenge og drenge med etniske rødder i Kaukasus. En bevægende, særdeles relevant og velspillet film med stor ungdomsappel.

Ekspertjuryerne gav henholdsvis deres priser til børnefilmen **U-ri-deul (The World Of Us)** fra Sydkorea instrueret af Ga-eun Yoon og den belgiske ungdomsfilm **Keeper** instrueret af Guillaume Senez. **The World of Us** byder på et utroligt ærligt og rammende portræt af mobning blandt piger i 10-årsalderen, skildrer hvor ensomt barndom kan være og hvor grusomme børn kan være overfor hinanden. **Keeper** er en stærk og velspillet film om ungdomsgraviditet, som aldrig viger tilbage fra hvor vanskelig en situation de unge mennesker befinder sig i.

Alt i alt må konklusionen på årets filmfestival i Zlín være en anerkendelse af den overflod af interessante, bevægende og originale film der var at finde i hovedkonkurrencen. En filmfestival hvor barnets evne til at forstå og glæde sig over film med høj kunstnerisk kvalitet og hjertet på rette sted i behandling af svære emner blev respekteret og fejret på fornemt vis.